

De derde tempel

T. Algra

Komt er een derde tempel in Jeruzalem? Uit Mattheüs 24:14 leiden we af dat er inderdaad vlak voor de komst van de Heer weer een tempel aanwezig zou moeten zijn. We zien dat er in Israël de laatste tijd veel inspanningen worden verricht om de herbouw voor te bereiden.

Hierin is vooral het Tempelinstituut (in het Hebreeuws Machon HaMikdash) actief (Muller, 2016). Op dit moment is men zover dat de tempeldienst zoals deze wordt beschreven in de Thora vrijwel meteen van start zou kunnen gaan. Alle benodigde voorwerpen zijn al in gereedheid gebracht: de priesterkleding, de zalfolie, de altaren. Men heeft zelfs een rode koe gefokt die helemaal voldoet aan de strenge rabbijnse eisen (Richman, 2005). Alleen het gebouw ontbreekt nog. En dat is meteen de grote bottle neck. Toen het Israëliëse leger de oude stad veroverde in 1967, besloot de toenmalige bevelhebber Moshe Dayan het bestuur van de tempelberg over te laten aan de Arabieren. Dat betekent dat tot op heden de islamitische stichting Waqf het voor het zeggen heeft op de berg (Price, 2004). Hierdoor hebben Joden niet eens recht om te bidden op deze voor hen zo heilige plaats. De moslims echter beweren dat er zelfs geen historische band bestaat tussen de tempelberg en het Joodse volk. Elke keer, zodra er Joden op de berg verschijnen, slaat de vlam in de pan. Zo was de tweede intifada in 2000 het directe gevolg van een bezoek van de toenmalige premier Ariel Sharon aan de tempelberg.

Toch leiden we uit Gods Woord af dat de situatie binnenkort gaat veranderen. Hoe dat zal gaan, weten we nu nog niet. Misschien wordt er een compromis gesloten waarbij moslims en Joden gedeelde rechten krijgen. Wellicht is dat op initiatief van de Antichrist die een vredesregeling in het Midden Oosten zal bewerkstelligen.

Het is in dit verband boeiend om de diverse tempels in de Bijbel met elkaar te vergelijken. Het begon met de tabernakel in de woestijn,

waarvan we een gedetailleerde beschrijving vinden in de Thora. Daarna volgde de tempel in Jeruzalem die door Salomo werd gebouwd. In 586 v.C. werd deze tempel door Nebukadnezar verwoest. De tweede tempel werd voltooid in 517 v.C. Dit was ook de tempel in de tijd van Jezus. Overigens was het Herodes de Grote die het gebouw aanzienlijk groter en fraaier liet maken. Het restauratiewerk duurde maar liefst van 20 v.C. tot het jaar 64. Slechts 6 jaar later werd het complex met de grond gelijk gemaakt tijdens de verovering van Jeruzalem door de Romeinen. Tijdens het duizendjarig rijk zal er opnieuw een grote tempel in Jeruzalem worden gebouwd, die op verschillende punten zal afwijken van de tempel van Salomo. Het bouwplan, zo wordt veelal aangenomen, is te vinden in Ezechiël 40-48.¹ In overdrachtelijke zin is de Gemeente van Jezus Christus een tempel. Want in 1 Korinte 3:16,17 wordt de Gemeente Gods tempel genoemd en in 2 Korinte 6:16 de tempel van de levende God. Efeze 2:21 noemt de Gemeente de heilige tempel in de Heer en 1 Petrus 2 beschrijft de Gemeente als een geestelijk huis waarvan Jezus Christus de hoeksteen is en waarvan de stenen de gelovigen voorstellen. Evenzo vertoont het hemels Jeruzalem in Opbaring 21:2 ev. de kenmerken van de bruid, dat is de Gemeente en tegelijk die van een tempel. Want God woont daar te midden van zijn volk. Johannes ziet geen tempelgebouw in deze stad, want de Heer, de almachtige God, en het Lam, is haar tempel. Er is geen scheiding meer tussen God en de verheerlijkte gelovigen. Het is enerzijds de Gemeente en anderzijds de plaats waar God woont. Daarom staat er in Opbaring 21:2 dat de tent van God bij de mensen is en dat Hij bij hen zal wonen. De tent van God doet sterk denken aan de tabernakel. Het woord dat voor tent wordt gebruikt is *skene*.

---

¹ Peter Jongenburger, hoogleraar aan de Technische Universiteit Delft, heeft daar indertijd een studie aan gewijd (Jongenburger, 1993). Hierbij rijzen wel de nodige vragen. Ten eerste, Ezechiël profeteerde tijdens de ballingschap. Zijn profetie was bedoeld voor het toenmalige volk wanneer zij - na de ballingschap - de tempel zouden moeten herbouwen (Ezechiël 43:10,11). Maar blijkbaar is Ezechiëls ontwerp toentertijd niet gebruikt. Ten tweede, in Ezechiëls tempel worden zond- en schuldoffers gebracht (Ezechiël 46:20). Wij denken daarom dat Ezechiël 40-48 niet zonder meer gezien moet worden als de tempel van het vrederijk. Het is onwaarschijnlijk, zo niet onmogelijk, dat er dan nog een offerdienst inclusief zond- en schuldoffers zal bestaan (Hebreeën 8:13; Hebreeën 10:9). Wellicht dat Ezechiëls tempelontwerp wel zal worden gebruikt, maar dan met een aantal noodzakelijke aanpassingen.

Tabel 1 De chiasmische structuur van de zeven tempels

Rijm- schema	Verschijningsvorm	Kenmerken
A	Tabernakel	Tent van God. God woont bij de mensen. Vier richtingen met 4 x 3 stammen. Fysieke plaats (uiteindelijk): het nieuwe land
B	Tempel van Salomo	Salomo = vrede. Tijd van vrede en voorspoed. Vredekonink regeert. Salomo is type van Christus. Fysieke plaats: Jeruzalem
C	Tweede tempel	Ontheiligd door Antiochus Epiphanes. Offerdienst 3 jaar gestaakt. Antiochus is type van de Antichrist. Ark van het verbond afwezig Fysieke plaats: Jeruzalem
D	Gemeente	Tempel van de levende God; huis van God Fysieke plaats: begonnen in Jeruzalem
C'	Derde tempel	Ontheiligd door Antichrist. Offerdienst 3,5 jaar gestaakt. Ark van het verbond afwezig Fysieke plaats: Jeruzalem
B'	Tempel in het 1000-jarig rijk	Tempel in vrederijk. Tijd van vrede en voorspoed. De vredevorst Christus regeert. Fysieke plaats: Jeruzalem
A'	Hemelse Jeruzalem	Tent van God. God woont bij de mensen. Vier zijden met 4 x 3 poorten met namen van de 12 stammen. Fysieke plaats (uiteindelijk): nieuwe aarde

In de Septuagint wordt dit woord gebruikt voor de tabernakel. Vandaar dat dit ook zo is vertaald in Hebreeën 8:2,5.

Zelfs de vierkante structuur met vier maal drie poorten lijkt op de rangschikking van de twaalf stammen rondom de tabernakel in de woestijn. We kunnen daarmee stellen dat het hemels Jeruzalem de ultieme woonplaats van God onder de mensen is, de hemelse tabernakel.

In totaal hebben we daarmee dus zeven varianten van de tempel beschreven. Als we deze in chronologische volgorde plaatsen merken we iets op dat uiterst verrassend is. De zeven verschijningsvormen van de tempel van God vormen samen een chiasmatische structuur volgens het rijmschema *A B C D C' B' A'*. Hierin is de bruid van het Lam, dat is de Gemeente (D), het middelpunt! In Tabel 1 wordt de symmetrie van de structuur aangegeven door middel van de diverse thema's. Chiasmatische structuren komen veel voor in de Bijbel. Ze zijn meestal bewust aangebracht door de schrijvers (Labuschagne, 2000). Maar in dit geval zou het een chiasmatische structuur zijn die door de grote Auteur zelf is bedacht. In ieder geval laat het zien dat de derde tempel, die nog gebouwd moet worden, naadloos in dit schema past.

Referenties

Algra Theo *Eindtijd in zicht*, bc.bs (KokBoekencentrum/Boekscout), 2020.

Beckwith Roger T. *Calendar and chronology, Jewish and Christian* [Boek]. - Boston, Leiden : Brill Academic Publishers, 2001.

Labuschagne C J *Numerical secrets of the Bible* [Boek]. - North Richland Hills : Bibal Press, 2000.

Muller Alfred *Waarom er een derde tempel komt* [Online]. - Messia Nieuws, 2016. - 2019. - <https://messianieuws.nl/waarom-er-een-derde-tempel-komt/>.

Price Randall *The battle for the last days'temple* [Boek]. - Eugene OR : Harvest Home pub., 2004.

Richman Chaim *The red heifer* [Online] // The Temple Institute. - 2005. - 2019. - <https://www.templeinstitute.org/>.